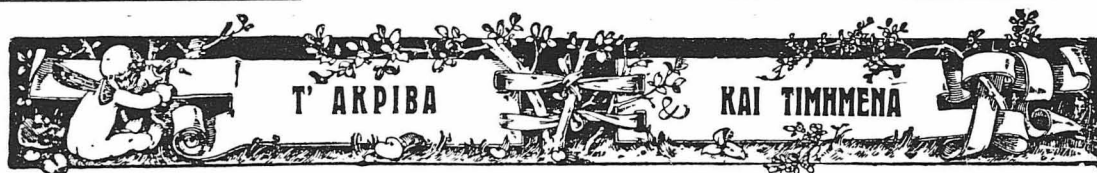

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

ΤΟΥ κ. ΓΙΑΝΝΗ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ

(Συνέχεια και τέλος)

Προί την άλλη μέρα, οι δύο Φιλαγγίτες προχωρούσαν σοβαροί τον άνθρωπο κατά το σπίτι του Ψάρου. 'Ο καπετάν Ζυγούρης διαγύψαν ησυχία, κάνοντας και μικρά στάσιμα στο δρόμο, τώ' διαλεχτών άματόν τα περιστάσια.

— Ήμιστε, ποδ λές — δέ σοφ την είπα άλλη φορά την ιστορία τούτη: — πολεμούσαμε στον 'Αντιοχήν, εκατόνταρχοι κ' οι δύο στην πρώτη χιλιαρχία. 'Από μέρες πρωτότερα είχαμε δει έναν Τουρκικά Γουστουράνη πηλόν Ισα κ' έκεινάνον, ποδ καθε μέρα έβγαυαν μπροστά μας κ' έκανε έπιδείξεις, πεζός, με λίγους άλλους, δισοι παληκαράδες, άγαδάτοια από τη Χαϊζάδα, ποδ θέλανε να δείχνουν την παληκαριά τους μπρος στους άγιάδες τους. Έμεις γελάγαμε κ' αυτά τους τα κασιώματα, μα τ' άρωατά του έκεινόν μας κανένα να χάσουμε το γέλιο. Περνούσε και φωνάζε να παραβήνεις στον πόλεμο. Δέ μας άγγιζανε τα λόγια του, διώκε τέτοια άρωατα να τ' αφοή αυτός, τόχα μεγάλη προσβολή. — «Πάμε οι δύο μας, μοναχοί, να του στήσουμε καρτέρι: (ποδ λέει ο Ψάρος). — Πάμε, αλλά με την άδεια του άρχηγού. Παρανομιαντρίκα στον άρχηγό. Ατόδες χαμογελούσε. — «'Αν παρθεθείς ελτε ο άρχηγός, θα πληρώσεις άκριβά τ' άρωατα του Τουρκού. — Τ' άξίζον, κατεπάνε! (ελτε ο Ψάρος). — Με την άδεια σου, κατεπάνε (ελτα γ'οί, άν πάη ο Ψάρος, δέ χροίζονε! — Σφίστε: (ελτε ο χιλιαρχός), μοναχά να μη μαλλώσετε: μα άς γυρίσετε με το καλό πρώτα... Πώς θα κάμετε τη μορσά: Συνομήντοι άπάνον κ' αυτό, κ' έλάτε ύστερα να ποδ πήτε. — Σαν καλό συνταράξι θα τη μαλλώσουμε (ελτα γ'οί). — 'Οχι, δέλω να έξω από τόρα τη συμφωνία ποδ θα κάμετε. — Τόχομε για κακό! (ελτε ο Ψάρος), έξω πρώτα να το μορσάτομε, ποδ άκούα δέν το βάλαμε στο χέρι... — Λούπον σφίτε στο δ... — Την ενήν σου, κατεπάνε! (ελτα γ'οί).

Το βλέπαμε, δέν άρεσε στο χιλιαρχό η ιδέα μας. Τό προί δ' άρχιζε ο πόλεμος, μα έμεις από το βράδυ είχαμε τελειώσει τη δουλειά άπως δέν την έλάμαζε κ' οι δύο μας. Ένω φιλάγαμε να περάσουν τ' αγαδάτοια πεζόι, νάτοι δίνοι τους καβέλα, κα κίανον τον περσίτα τους. Με την πρώτη τουκακά έπεσε ο μπροστινός με τα περφηνα άρωατα, άτ' το χέρι το δικό μου. 'Ο δεύτερος βυρδίκη άτ' τον Ψάρο, έπεσε άτ' τ' άλογο, μα γήμισσε με τα πόδια. 'Ο Ψάρος τελείωσε τον άγιά με το σπαθί, κ' έγώ άρωατα τ' άλογο. Οι άλλοι Τουρκού ως ποδ νάρθοντες στή καλή τους, είχαμε πάρει δρόμο. 'Απόξω άτ' τα παντοφύκια μας σταθίκαμε. — «'Αδερφέ Ζυγούρη, (ελτε ο Ψάρος) άρσεσ σου έμένα τ' άρωατα: τ' άλογο δικά σου, ποίνα τα, θα βγάλεις χιλιάδες γρόσια. Σοδ δίνο άκούα και πενήντα τάλαρα. — Άρωατα κ' άλογο θα τα βάλουμε στη μέση (ελτα γ'οί). Μοιρασιά με το λαχού! — Θάχουμε καβγά, καλή τότε ο χιλιαρχός! — 'Ας έχουμε και καβγά... — Άλογο κ' άρωατα θα μάς τα πάρουν οι άρχηγοί για λίγα γρόσια» (ελτε ο Ψάρος) ένας θα γυρέη το σπαθί, άλλος το καριοφάκι, άλλος τ' άλογο, Καταλαβαίνεις; — Τότε, δικό σου και δικό μου, άλογο κ' άλογο, σπαθί σου και ντοφάκι μου. 'Ο λαχούδ να κρίνη. — Τι λαχούδ ποδ λές, φρέ, μικρά παιδί είμαστε;»

Τά λάφρα του άγιά ρυμμένα καταγής, στή μέση, και τά δύο άλογα δειμένα άτ' το χλαρί πεδ πέρα. Οι βρόδες άκούων τον καβγά και τρέξαν. Έκει ποδ μάς κρατούσαν με σκοτωθόντες, έξήγαγε ο Ψάρος άτ' τα χέρια τους, άρσετ τ' άρωατα στην άρχαλιά του κ' έγινε άπαντος. Έλειπε τέσσερες μέρες άτ' τη χιλιαρχία: αυτό το κόστισε πολύ λίγο έλειψε να γίνη λιτωτάχτης, διως Ξαναγύρισε, και πολεμούσε γερά στην Πέτρα και πληγώθηκε. Τ' άρωατα δέν τα βαστούσε άπάνον του. Οι συνταράξις μας φιλάγαμε με σκοτωθόντες. Τέλος έμένα με στείλιαν στη Δυτική 'Ελλάδα με τη χιλιαρχία του Τσαβέλα. 'Από τά δύο άλογα τόνα το χάριμα στο χιλιαρχό, τ' άλλο το ποίησα άκριβά. 'Ο Ψάρος σ' ένα χρόνο παρατήθηκε, πήρε σύνταξη και

χάθηκε. 'Εγώ τον είχα ξεγράφει πιά από την καρδιά μου.

— Νά, φτάσαμε! ελτε σγιά ο καπετάν 'Αντώνης.

Η κυρά Γιωργούσανα, του Ψάρου η γυναίκα, για φιλόλογη, λεική σά φάντασμα, δέχτηκε τους έξονες κ' εκείνη της παλιάς νοικοκυράς τη στενωχωμένη προθυμία, ποδ λές, άχι δέν ταπεινώνει, παρά και κάτοια τιμή δίνει στον Ξεπεσμό. Τους χαμογελούσε κ' δλη την άδεια της καρδιά, σά νάταν το χαμόγελο της Ξαναγυρισμένο πίσω από χρόνια, χρόνια περασμένα. Κ' η μιλή της ήταν άλλη, ξένης μιλής Ξαναζωντανέμα.

— Καλήμερα, κυρά κατεπάνασσα, ελτε ο τετράρχης με τον τρόπο των παλιών ανθρώπων ποίχανε την κοσμική τη γνώση, κ' είνε άξιος σ' έναν άπλό χωρετισμό να βάλουν δυο σεβασμό χωρεί η άπλη καρδιά του.

— Καλήμερα τ' άρεντιάς σας, καλώς ήρθατε! ελτε η καλή γριά με μεγάλη φωνή, ποδ συγκατώσανε με διέξη την τρεμούλα της.

— Πώς είνε ο κατεπάνος; ρώτησε ο κατ. 'Αντώνης.

— 'Οχι και χειρότερα γρήγορα θα Ξαλαφρωθή... 'Ο Θεός σάς έφερε σήμερα...

Χωρίς να της είχε τίποτε ο μπαρμπά-Λιγούρας είσιωμένο, η γυναίκα είχε καταλάβει πως αυτοί είχαν κίσει το χρεανό καλό. Τόδεχνε με τον τρόπο της, μα τόξερε πως θάταν άκαχο να πη ένα λόγο και να εύχαριστήση.

— Πές μας για τον άρρωστο, ελτε ο Ζυγούρης βιαστικά, θέλοντας καρό να μνη της δόση να στενωχωμένη η καλή γυναίκα.

— Θά σάς πω... μα δέ θα πάτε μέσα να τον δίτε εκεί ποδ ζείτε: Και ποδ να πητε... μα παλωκάμαρη έτοιμη να πέση...

— Νά, μπαίνουμε στο μαγερείο! ελτε ο 'Αντώνης προθύμως. Κάτι ξέρουμε από βάσανα κ' έμεις: πές μας μοναχά.

— Τώρα πιά είν' άργά να σάς γνωρίση και θα τοίχανε καλό. Πόσα χρόνια δέ σάς μελετάει...

— Σοίκαμε λόγο; ρώτησε ο Ζυγούρης Ξαρναμένος.

— Όλα μοι τάτε... πόσο μετάνιωσες! Παραγγελιά μοι άρσεσ να το βάλω τ' άλλα τα φτωχά του τ' άρωατα στο θάνατό του. Της τελευταίας μέρες μολτε να τ' άξερεμώσω έκείνα (κ' έδειξε τά πλούσια τ' άρωατα στο τραπέζι άπάνον ρυμμένα άταχά), να τα κρηνώ, κ' άλλα βρεθή πρώτος να σοδ γράφω...

Είχε οίξει τά μάτια κάτον κ' έστερε από την ταραχή της, μα να δγάλη δάκρυ, από τά μάτια της ποτέ δέν θα μπορούσε.

— Μην τά λές αυτά, ελτε ο Ζυγούρης: τ' άρωατα θα βρούμε τρόπο να τα δώσουμε για να κινάξης τον άρρωστο.

— Μ' άρσεσ, τ' άρωατα είνε τ' άρεντιάς σου! Είλε η στενήν του παραγγελιά...

— Καλά, καλά, πάμε στον άρρωστο.

Μπήκαν οι δύο ξεσκωφωτα στο μικρό δωμάτιο, κ' έτρεξε το πάτομά του, κ' έφραγε από κάτον το ύπόγειο άνοιχτό, το μόνο φως ποίκαται μενα. Τά παράθηκα κλειστά, χωρίς γυαλιά στον τοίχο, άπάνον άτ' το κεφάλι του άρρωστου κρημνίσαν τά παλιά του τ' άρωατα. Πολλά καρφά ήταν άδεια. 'Ο άρρωστος βρισκόταν σε βύθισμα βαθύ: μόλις άνάστανε.

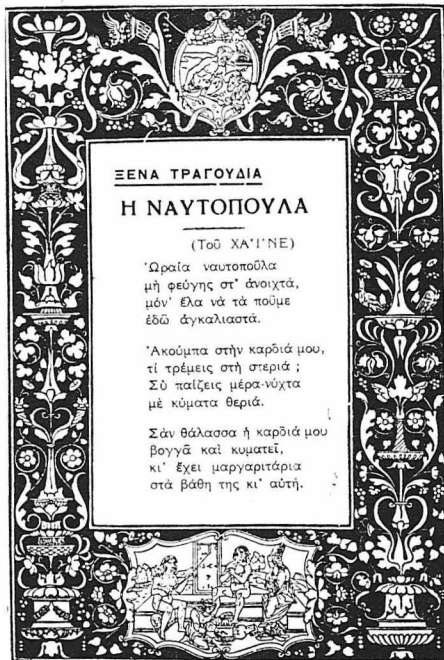
— Άγνώριστος έγινε, ελτε ο Ζυγούρης με νυχτό άνοστεναγμό! κ' αιμάνε παλιέ συνταράξι...

Ο άρρωστος, έδειξε να συνταράχτηκε άναμήκωσε το στήθος του, το κράτης ψηλά κ' ύστερα τάφρεσ να γερμεστέρο άτόνο: σαν νάχε βάλε κόπο περισσότερο άτ' άρρωστον φυσικό. Ένα δάκρυ χάραξε από τά κλειστά του μάτια.

— Πάμε, μνη Ξυπνήση! ελτε ο 'Αντώνης: μολτε να μείς γνωρίση και να τοί κανουμε κακό.

Τό πάτομα έτρεξε, ο άρρωστος θέλησε να γυρίση προς την πόρτα, κάποιον βραχμό λόγο έβγαλε άτ' το στόμα του, έσπυρε η γριά να μη μπροστά του. Κ' οι κατεπάνοι βγήκανε σγιά και γρήγορα, χωρίς να χωρετήσουν άτ' την ταραχή τους.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟ

Η ΝΑΥΤΟΠΟΥΛΑ

(ΤΟΥ ΧΑ'Τ'ΝΕ)

'Ορα! ναυτοπούλα
μη φεύγεις σ' άνοιχτά,
μόν' έλα να τ' άκούμε
έδώ άγκαλιαστά.

'Ακούμα στην καρδιά μου,
τί τρέμεις στή στεριά;
Σο παίξεις μέρα-νύχτα
με κόματα θερμά.

Σάν θάλασσα η καρδιά μου
βογγά και κυματίζει,
κ' έχει μαργαριτάρια
στά βάση της κ' αυτή.